

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه مازندران

دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی (M.SC)
گرایش عمومی

عنوان:

**بررسی دیدگاه اولیاء دانش آموزان مدارس ابتدایی شهر
ساری نسبت به وضعیت فعلی درس تربیت بدنی و ورزش**

اساتید راهنما:

دکتر سید محمد حسین رضوی
دکتر مهرزاد حمیدی

استاد مشاور:

سید عماد حسینی

نگارش:

طاهره قاسم پور

تابستان ۱۳۸۷

خداوندا

برای تو حرکت می‌کنم

تمام سعی خود را بکار می‌گیرم

بدفمنند و پر شور گام بر می‌دارم

و فردا را به تو می‌سپارم.

سپاس تو را، که به این بنده حتی عنایت فرمودی تا بتوانم این راه را با لطف بی‌کران تو به پایان برسانم

به پاس زحمات بی دریغ و شایان تقدیر از:

- استاد کرامی جناب آقای دکتر مهرزاد حمیدی، استاد راهنما

- استاد کرامی جناب آقای دکتر سید محمد حسین رضوی، استاد راهنما

- استاد کرامی جناب آقای سید عامد حسینی، استاد مشاور.

تقدیم به:

پدر و مادر عزیزم که دعای خیرشان، همیشه پشتیبانم بوده و هست.

چکیده:

« بررسی دیدگاه اولیاء دانش آموزان مدارس ابتدایی شهرستان ساری نسبت به وضعیت فعلی

درس تربیت بدنی و ورزش »

با توجه به اهمیت تربیت بدنی و ورزش در تعلیم و تربیت که به وسیله آن جریان رشد در تمام ابعاد انسان تسهیل می یابد. هدف کلی از اجرای این تحقیق بررسی دیدگاه اولیاء دانش آموزان مدارس ابتدایی شهر ساری نسبت به وضعیت فعلی درس تربیت بدنی و ورزش بود و اهداف اختصاصی آن شامل: توصیف ویژگی های فردی آزمودنی ها، بررسی دیدگاه آزمودنی ها نسبت به وضعیت آموزش و محتوا، اجرا، ارزشیابی، همکاری خود با مدرسه، اهمیت تربیت بدنی و ورزش، روش تدریس نوین و وسائل و تجهیزات بود.

متغیرهای تحقیق شامل: ویژگی های فردی آزمودنی ها و دیدگاه آزمودنی ها بود و روش تحقیق از نوع توصیفی و داده های آن به طریق میدانی جمع آوری شده بود. جامعه آماری شامل اولیاء دانش آموزان مدارس ابتدایی دولتی دخترانه و پسرانه شهر ساری و نمونه آماری شامل ۳۰۰ نفر از اولیاء که بطور تصادفی خوشه ای انتخاب شده بود.

برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه محقق ساخته شامل ۶۷ سوال بسته استفاده شد و تجزیه و تحلیل داده ها در دو بخش (۱) تجزیه و توصیف داده ها با استفاده از روش آمار توصیفی (۲) برای آزمون فرضیه های تحقیق با استفاده از روش مناسب آماراستنباطی (از آزمون t - مستقل). سطح معنی داری آماری در سطح $P \leq 0.05$ تعیین شد و اطلاعات لازم با استفاده از نرم افزار SPSS13 مورد تحلیل قرار گرفت.

نتایج پژوهش: در کل دیدگاه اولیاء نسبت به درس تربیت بدنی و ورزش مثبت بود، به جزء در مورد مطلوب بودن تأسیسات، امکانات و فضاهای ورزشی. میانگین امتیازهای تعلق گرفته به پاسخ های اولیاء در بخش محتوا و آموزش این درس ۳/۴۳، ارزشیابی ۳/۵۲، اهمیت تربیت بدنی و ورزش ۳/۲۸، اجرای آن ۴/۱۲، میزان همکاری خود با مدرسه ۳/۶۹، مطلوب بودن تأسیسات، امکانات و فضاهای ورزشی ۲/۰۷ و روش تدریس نوین ۳/۷۳ از ۵ بود. نتایج آزمون فرضیه ها نشان داد که، بین دیدگاه اولیاء در مورد: محتوا و آموزش، میزان همکاری خود با مدرسه، مطلوب بودن تأسیسات، امکانات و فضاهای ورزشی، ارزشیابی و روش تدریس نوین اختلاف معنی داری وجود نداشت. اما بین دیدگاه اولیاء دانش آموزان در مورد اهمیت تربیت بدنی و ورزش اختلاف معنی داری مشاهده شد.

واژه های کلیدی: اولیاء، دیدگاه، ارزشیابی، محتوا، روش تدریس نوین.

فهرست مطالب

شماره صفحه

عنوان

فصل اول: طرح تحقیق

۱-۱	مقدمه	۱
۲-۱	تعریف مسئله و بیان سوال های اصلی تحقیق	۲
۳-۱	ضرورت و اهمیت تحقیق	۴
۴-۱	اهداف تحقیق	۶
۱-۴-۱	هدف کلی	۶
۲-۴-۱	اهداف اختصاصی	۶
۵-۱	فرضیه های تحقیق	۷
۶-۱	پیش فرض های تحقیق	۷
۷-۱	محدودیت تحقیق	۸
۸-۱	تعریف واژه ها	۸

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۱-۲	مقدمه	۱۱
۲-۲	مبانی نظری	۱۱
۱-۲-۲	تربیت بدنی در دوره ابتدایی	۱۱
۲-۲-۲	برنامه درسی	۱۵
۳-۲-۲	متغیرهای برنامه درسی	۱۷
۴-۲-۲	اهمیت درس تربیت بدنی و ورزش در مدارس ابتدایی	۱۸
۵-۲-۲	اهداف کلی درس تربیت بدنی دوره ابتدایی	۱۸
۶-۲-۲	اهداف تربیت بدنی در دوره ابتدایی	۱۹
۱-۶-۲-۲	اهداف شناختی	۱۹
۲-۶-۲-۲	اهداف مهارتی	۱۹
۳-۶-۲-۲	اهداف نگرشی	۲۰
۷-۲-۲	محتوای درس تربیت بدنی	۲۰
۸-۲-۲	الگوهای برنامه ریزی تربیت بدنی	۲۱
۱-۸-۲-۲	الگوی تربیت بدنی انسان گرایانه	۲۱

فهرست مطالب

شماره صفحه	عنوان
۲۲	۲-۲-۸-۲) الگوی آمادگی جسمانی
۲۲	۲-۲-۸-۳) الگوی آموزش حرکات بدنی
۲۳	۲-۲-۸-۴) الگوی مطالعات حرکت شناسی
۲۴	۲-۲-۸-۵) الگوی تعلیم و تربیت از طریق بازی
۲۴	۲-۲-۸-۶) الگوی خود شناسی
۲۵	۲-۲-۹) مدت زمان درس تربیت بدنی و ورزش
۲۶	۲-۲-۱۰) مکان درس تربیت بدنی و ورزش
۲۶	۲-۲-۱۱) ارزشیابی درس تربیت بدنی
۲۷	۲-۲-۱۲) فضای ورزشی
۲۷	۲-۲-۱۳) روش های یاددهی - یادگیری
۲۹	۲-۲-۱۴) آموزش دروس در تلفیق با تربیت بدنی و ورزش
۲۹	۲-۲-۱۴-۱) تلفیق داخلی
۳۰	۲-۲-۱۴-۲) تلفیق خارجی
۳۱	۲-۲-۱۵) تعریف نگرش یا دیدگاه
۳۲	۲-۲-۱۶) تعریف اصطلاحی نگرش یا دیدگاه
۳۳	۲-۲-۱۷) ویژگیهای نگرش یا دیدگاه
۳۴	۲-۳-۳) پیشینه تحقیق
۳۴	۲-۳-۱) تحقیقات انجام شده در داخل کشور
۴۴	۲-۳-۲) تحقیقات انجام شده در خارج از کشور
۵۳	۲-۴) جمع بندی تحقیقات مرور شده
فصل سوم : روش شناسی	
۵۶	۳-۱) مقدمه
۵۶	۳-۲) روش تحقیق
۵۶	۳-۳) جامعه و نمونه آماری پژوهش
۵۶	۳-۴) متغیرهای پژوهش
۵۷	۳-۵) زمان و مکان تحقیق
۵۷	۳-۶) ابزار جمع آوری داده ها
۵۷	۳-۷) تعیین روایی و پایایی پرسشنامه
۵۸	۳-۸) روشهای آماری پژوهش

فهرست مطالب

شماره صفحه

عنوان

فصل چهارم : تجزیه و تحلیل آماری

۶۰(۱-۴)مقدمه
۶۰(۲-۴)بخش اول : توصیف داده های مربوط به ویژگی های فردی آزمودنی ها
۶۴(۳-۴)بخش دوم : توصیف سوالهای پرسشنامه
۷۳(۴-۴)بخش سوم : آزمون فرضیه های پیشنهادی

فصل پنجم : پیشنهادات ، بحث و نتیجه گیری

۷۸(۱-۵)مقدمه
۷۸(۲-۵)خلاصه تحقیق
۸۰(۳-۵)خلاصه نتایج تحقیق
۸۳(۴-۵)بحث و نتیجه گیری
۸۹(۵-۵)پیشنادهای تحقیق
۸۹(۱-۵-۵)پیشنادهای برخاسته از تحقیق
۹۰(۲-۵-۵)پیشنادهایی برای دیگر محققین
۹۱منابع و مأخذ
۹۶پیوست ها

فهرست جداول

عنوان	شماره صفحه
جدول ۴-۱: توزیع فراوانی آزمودنی ها	۶۰
جدول ۴-۲: وضعیت جنسیت فرزند	۶۰
جدول ۴-۳: وضعیت مدرک تحصیلی	۶۱
جدول ۴-۴: وضعیت مدرک تحصیلی به تفکیک والدین	۶۱
جدول ۴-۵: وضعیت شغل	۶۲
جدول ۴-۶: وضعیت شغل به تفکیک والدین	۶۲
جدول ۴-۷: وضعیت سابقه ورزشی و قهرمانی	۶۲
جدول ۴-۸: وضعیت سابقه ورزشی و قهرمانی به تفکیک والدین	۶۳
جدول ۴-۹: فراوانی، درصد و میانگین امتیاز پاسخ سوال های ۹ تا ۱۳ پرسشنامه (اهمیت تربیت بدنی)	۶۴
جدول ۴-۱۰: شاخص آماری دیدگاه آزمودنی ها نسبت به اهمیت تربیت بدنی و ورزش	۶۴
جدول ۴-۱۱: فراوانی، درصد و میانگین امتیاز پاسخ سوال های ۱۴ و ۱۵ پرسشنامه (همکاری)	۶۵
جدول ۴-۱۲: شاخص آماری دیدگاه آزمودنی ها نسبت به وضعیت همکاری خود با مدارس	۶۵
جدول ۴-۱۳: فراوانی، درصد و میانگین امتیاز پاسخ سوال های ۱۶ تا ۲۳ پرسشنامه (اجرا)	۶۶
جدول ۴-۱۴: شاخص آماری دیدگاه آزمودنی ها نسبت به اجرای درس تربیت بدنی و ورزش	۶۶
جدول ۴-۱۵: فراوانی، درصد و میانگین امتیاز پاسخ سوال های ۲۴ تا ۳۲ پرسشنامه (محتوا و آموزش)	۶۷
جدول ۴-۱۶: شاخص آماری دیدگاه آزمودنی ها نسبت به وضعیت محتوا و آموزش درس تربیت بدنی و ورزش	۶۷
جدول ۴-۱۷: فراوانی، درصد و میانگین امتیاز پاسخ سوال های ۳۳ تا ۴۲ پرسشنامه (ارزشیابی)	۶۸
جدول ۴-۱۸: شاخص آماری دیدگاه آزمودنی ها نسبت به وضعیت ارزشیابی درس تربیت بدنی و ورزش	۶۸
جدول ۴-۱۹: فراوانی، درصد و میانگین امتیاز پاسخ سوال های ۴۳ تا ۴۵ پرسشنامه (تاسیسات، امکانات و فضاهای ورزشی)	۶۹
جدول ۴-۲۰: شاخص آماری دیدگاه آزمودنی ها نسبت به وضعیت امکانات، تأسیسات و فضاهای ورزشی	۶۹
جدول ۴-۲۱: فراوانی و درصد پاسخ سوالهای ۴۷ تا ۵۵ پرسشنامه	۷۰
جدول ۴-۲۲: توزیع فراوانی اولویت بندی مشکلات اجرایی	۷۱
جدول ۴-۲۳: توزیع فراوانی مناسب بودن فضاها، وسایل و امکانات مدرسه	۷۱
جدول ۴-۲۴: فراوانی، درصد و میانگین امتیاز پاسخ سوال های ۵۸ تا ۶۷ پرسشنامه (روش تدریس نوین)	۷۲
جدول ۴-۲۵: شاخص آماری دیدگاه آزمودنی ها نسبت به روش تدریس نوین درس ورزش	۷۲
جدول ۴-۲۶: مقایسه دیدگاه آزمودنی ها نسبت به اهمیت تربیت بدنی و ورزش	۷۳
جدول ۴-۲۷: مقایسه دیدگاه آزمودنی ها نسبت به نحوه اجرای درس تربیت بدنی	۷۴
جدول ۴-۲۸: مقایسه دیدگاه آزمودنی ها نسبت به وضعیت محتوای درس تربیت بدنی و ورزش	۷۴
جدول ۴-۲۹: مقایسه دیدگاه آزمودنی ها نسبت به وضعیت ارزشیابی درس تربیت بدنی و ورزش	۷۵
جدول ۴-۳۰: مقایسه دیدگاه آزمودنی ها نسبت به وضعیت تاسیسات، امکانات و فضاهای ورزشی مدارس	۷۵
جدول ۴-۳۱: مقایسه دیدگاه آزمودنی ها نسبت به وضعیت همکاری خود با مدارس	۷۶
جدول ۴-۳۲: مقایسه دیدگاه آزمودنی ها نسبت به روش تدریس نوین درس تربیت بدنی و ورزش	۷۶

فصل اول

طرح تحقیق

۱-۱) مقدمه

علم تربیت بدنی، مباحثی هم چون فعالیت های حرکتی و جنبه های شخصیتی انسان را شامل می شود و به عنوان یکی از ارکان بسیار مهم تعلیم و تربیت مطرح است. تربیت بدنی در مدارس، با فعالیت های جسمانی و حرکتی سازماندهی شده، می تواند به عنوان عامل بسیار مهمی در حفظ سلامتی و روند تکامل و رشد استعداد های جسمانی ایفای نقش کند. تربیت بدنی هم گام با گسترش فعالیت های حرکتی، پرورش جنبه های شخصیتی را، با اتکا به فعالیت های بدنی و شرکت در فعالیت های گروهی موجب می شود [۲۴].

اعتماد به نفس یا خودباوری مثبت باعث شکوفایی استعدادهای بالقوه انسان می شود. یکی از ارزش هایی که برای تربیت بدنی مورد تاکید می باشد این است که تربیت بدنی و ورزش باعث توسعه خود باوری مثبت میشود [۳].

تربیت بدنی جزء ضروری تعلیم و تربیت و شامل تجربیات حرکتی برنامه ریزی شده و انتخاب شده و هدفمند است. این فعالیت های جسمانی و حرکتی فرصتی را برای رشد و تکامل کودکان مطابق با آمادگی نیازها و علائق شان فراهم می آورد. اگر چه رشد ارگانیک و عصبی اولین هدف آن است اما تربیت بدنی به تربیت کامل دانش آموزان از جنبه های دانش رفتار سلامتی و آمادگی جسمانی کمک می کند.

اهداف تربیت بدنی که در راستای اهداف عمومی آموزش و پرورش قرار دارد شامل توسعه و شکوفایی جسمی، ذهنی و عاطفی دانش آموزان است. این اهداف که ابعاد مختلف کودک را شامل می شود، موجب بی همتایی تربیت بدنی در میان دروس مختلف شده است.

توجه افراد و سازمان ها به درس تربیت بدنی در مدارس افزایش یافته است به طوری که در ماده اول منشور یونسکو برای تربیت بدنی و ورزش از آن به عنوان حق بنیادی نام برده شده است که باید از طریق فراهم کردن فرصت های تمرین در نظام آموزش حمایت شود. ماده دوم این منشور تأکید دارد که موسسات ملی هر کشور برابر بهبود و توسعه تربیت بدنی به منظور ایجاد تعادل و تقویت رابطه بین فعالیت جسمانی و دیگر اجزای آموزش و پرورش تلاش کنند [۲].

حذف یا کم توجهی به برنامه تربیت بدنی در مدارس ابتدایی (سنین ۷-۱۱ سالگی) که به محدود کردن فعالیت های جسمانی و حرکتی کودک منجر می شود، به معنی محروم کردن کودک از رشد طبیعی از نظر جسمانی و حتی روانی و اجتماعی است.

۱-۲) تعریف مسئله و بیان سوالهای اصلی تحقیق

دستیابی به اهداف تعلیم و تربیت در مدارس بوسیله ارائه دروس مختلف به دانش آموزان حاصل می گردد، که یکی از آنها درس تربیت بدنی و ورزش است. تأثیر و اهمیت تربیت بدنی و ورزش در رشد و شکوفایی دانش آموزان، سلامتی و شادابی، شکل گیری ابعاد فردی و اجتماعی خصوصاً در کودکان و نوجوانان بدیهی و روشن است و تحقیقات گسترده ای نیز انجام شده است. تربیت بدنی و ورزش، بخشی از برنامه های آموزش و پرورش عمومی است که همچون دروس دیگر سهم قابل توجهی در تربیت بدنی و تندرستی نسل جوان دارد. دوره ابتدایی دوره شکل گیری شخصیت انسان می باشد، در حقیقت این دوره را دوره مهم تأثیرپذیری تربیت بدنی می نامند [۲]. در اکثر کشورهای جهان از جمله کشور ما بخشی از برنامه های رسمی موسسات تعلیم و تربیت را درس تربیت بدنی تشکیل می دهد.

کلاس تربیت بدنی می تواند از طریق آموزش مهارتهای جسمانی و موارد لازم در این زمینه، فعالیت بدنی در تمام طول عمر را افزایش دهد. هدف واضح و آشکار ارتقای فعالیت بدنی در مدرسه، ایجاد انگیزه در دانش آموزان برای فعال بودن است. غالباً تاییدات اجتماعی به عنوان یک مولفه ی مهم در ایجاد انگیزه برای دانش آموزان شناخته شده است. تایید از جانب دوستان، والدین، خانواده، معلمان و دیگر بزرگ سالان و حتی جامعه ی مدرسه بسیار مهم است. از آنجا که معلمان تربیت بدنی می توانند فعالیت جسمانی را ارتقاء دهند و برای افزایش انگیزه در دانش آموزان، ایده های جالبی دارند، تاییدات اجتماعی نیز می تواند از طریق آنها صورت گیرد. در میان منابع فراوان تاییدات اجتماعی برای بچه ها، والدین مهمترین و قوی ترین منبع هستند [۲۴].

نگرش مثبت با ارزش ها و باورهای مثبت نسبت به فعالیت جسمانی رشد می کنند. هنجارهای اجتماعی، پذیرش کودکان را نسبت به باورها و رفتارهای افراد مهم محیطشان، افزایش می دهد. این افراد مهم می توانند عامل مهمی در تغییر رفتار باشند. بنابراین تأثیر اجتماعی والدین در فعالیت جسمانی کودکان تعیین کننده است [۱۳]. از این رو، تحقیق حاضر نگرش والدین را نسبت به درس تربیت بدنی و ورزش بررسی می کند.

در دو دهه گذشته تعداد مطالعات راجع به تربیت بدنی و ورزش در مدارس به میزان قابل ملاحظه ای افزایش داشته است و اولین گزارش در این زمینه را، نمازی زاده در مورد توصیف وضعیت تربیت بدنی در دبستان های استان سیستان و بلوچستان و استان مرکزی در سال ۱۳۵۳ ارائه کرد و از آن به بعد هم علاقه محققین به این موضوع افزایش یافت. نتایجی که از این تحقیق به دست آمد حاکی از آن بود که، اقدامات خود یاری اولیاء مدارس برای پیشبرد فعالیت های ورزشی مدارس بسیار جزئی بوده است [۳۲].

در پژوهش دیگر، مدیران اظهار داشته اند، ۶۶ تا ۷۳ درصد اولیاء دانش آموزان پیشرفت ورزشی فرزندان خود را مانند سایر دروس تعقیب نمیکنند [۵].

همتی نژاد در پایان نامه کارشناسی ارشد خود به این نتایج دست یافت: ۵۹ درصد از مدیران ابراز داشته اند، اولیاء دانش آموزان تا حدی به تربیت بدنی فرزندان خود اهمیت می دهند. ۱۶ درصد از اولیاء سطح اهمیت را نسبت به تربیت بدنی در حد زیاد و بسیار زیاد اعلام نموده اند [۳۴].

نتایج تحقیق دیگر حاکی از آن است، ۴۰ درصد اولیاء دانش آموزان هیچگونه اهمیتی به پیشرفت ورزشی فرزندان خود نمی دهند [۲۵]. همسو با این نتایج سعید دقیقه رضایی نیز به نتایج مشابهی دست یافت. براساس نتایج حاصله از تحقیق وی، اولیای دانش آموزان وضعیت درس تربیت بدنی فرزندانشان را پیگیری نمی کنند و هیچگونه آگاهی لازم را در این خصوص ندارند [۱۱].

در تحقیق دیگر نیز آمده است: از نظر اکثر مدیران، والدین دانش آموزان در حد کم و خیلی کم پیشرفت های ورزشی فرزندان خود را در مقایسه با سایر دروس تعقیب می کنند. از نظر اکثر معلمان، اولیاء در حد مطلوبی نسبت به درس تربیت بدنی فرزندان خود علاقه نشان می دهند [۲۲].

در نتیجه تحقیق جلیلی نیز، ارتباط دبیران با اولیاء دانش آموزان ضعیف عنوان شده است [۷]. در نتایج تحقیق دیگر آمده است، اغلب اولیاء با درس تربیت بدنی موافقت و میزان رغبت و علاقه دانش آموزان نسبت به ورزش، بعد از مطالعه قرار دارد [۲۷].

تعدادی دیگر، اشاره کردند، نگرش اولیای دانش آموزان نسبت به درس تربیت بدنی و ورزش مثبت می باشد [۲۴، ۱۳].

نتایج تحقیق مظفری حاکی از آن است که اکثر معلمان، توجه اولیاء را در حد کم و مدیران، در حد متوسط گزارش کردند و از طرفی دیگر معلمان و مدیران، توجه مسئولین را نسبت به درس تربیت بدنی در حد متوسط گزارش کرده اند [۲۸].

محقق دیگری در مقاله خود که به بررسی اهداف و اجرای برنامه ملی درس تربیت بدنی در چین پرداخته است نشان داد در چین به تربیت بدنی و ورزش به اندازه تقریباً برابر با سایر دروس اهمیت داده می شود [۳۵].

محقق دیگری اظهار داشته، هدف اصلی برنامه های تربیت بدنی در چین فراهم کردن یک ساعت فعالیت جسمانی در روز برای تمام دانش آموزان است [۳۸].

در پایان تحقیق محققین دیگر، نتیجه گیری شده است که تربیت بدنی در مدارس در اغلب کشورهای جهان و در قاره های مختلف در وضعیت خطرناکی قرار دارد و به سمت کاهش یا حذف برنامه درس تربیت بدنی پیش می رود [۳۷].

محققین دیگر در نتایج تحقیقات خود، اظهار داشته اند، والدین دانش آموزان از ورزش فرزندانشان حمایت می کنند، اما آنها درس تربیت بدنی را همانند سایر موضوعات برنامه درسی مهم تلقی نکرده و عقیده دارند که فقط آوردن نمره قبولی در درس ورزش کافی است [۴۱].

بنابراین تحقیق حاضر، دیدگاه اولیاء دانش آموزان را به عنوان اولین مربیان انسان مورد بررسی قرار داده تا نقاط ضعف و قوت اجرای این درس را از دیدگاه آنان بیان نماید.

لذا این تحقیق برای پاسخ به سوالهای زیر انجام می شود:

- ۱- ویژگی های فردی والدین دانش آموزان چگونه است؟
- ۲- میزان اهمیت تربیت بدنی و ورزش از دیدگاه اولیاء تا چه حد است؟
- ۳- دیدگاه اولیاء دانش آموزان مدارس ابتدایی ساری نسبت به وضعیت محتوا و آموزش درس تربیت بدنی و ورزش چگونه است؟
- ۴- وضعیت اجرای درس تربیت بدنی و ورزش از دیدگاه اولیاء دانش آموزان ابتدایی شهر ساری چگونه می باشد؟
- ۵- دیدگاه اولیاء دانش آموزان مدارس ابتدایی ساری نسبت به وضعیت تاسیسات، امکانات و فضاهای ورزشی مدارس چگونه است؟
- ۶- دیدگاه اولیاء دانش آموزان مدارس ابتدایی نسبت به روش تدریس نوین (تلفیق با دروس دیگر) چگونه است؟
- ۷- دیدگاه اولیاء دانش آموزان مدارس ابتدایی نسبت به همکاری خود با مدارس چگونه است؟
- ۸- دیدگاه اولیاء دانش آموزان مدارس ابتدایی نسبت به ارزشیابی درس تربیت بدنی و ورزش چگونه است؟

۱-۳) ضرورت و اهمیت تحقیق

اگر در علل زیر بنایی پیشرفت و ترقی کشورهای پیشرفته جهان دقیق شویم متوجه می شویم که علت عمده پیشرفت و ترقی آنها سرمایه گذاری اساسی در آموزش و پرورش آن کشور است مخصوصاً در آموزش و پرورش کودکان و نوجوانان، بویژه در مقطع ابتدایی که شکل گیری شخصیت و رشد همه جانبه بیشتر انجام می گیرد [۲۳].

آموزش و پرورش یکی از حیاتی ترین ارگان های هر جامعه می باشد زیرا بوسیله تعلیم و تربیت درست انسان ها است که دروازه های سعادت و خوشبختی به روی جوامع بشری گشوده می شود.

دوره ابتدایی پایه و اساس هر نظام آموزشی است، به طوری که فرصتی برای یادگیری مهارت‌های اولیه ای فراهم می کند که هر کودک در آینده در دوره های تحصیلی بعدی و یا در زندگی به آنها احتیاج دارد [۴۰].

این دوره تحصیلی مهمترین دوره تحصیلی در تمام نظامهای آموزشی در جهان است، زیرا شکل گیری شخصیت و رشد همه جانبه در این دوره بیشتر انجام می گیرد [۲۳].

اهمیت و حساسیت نسبت به دانش آموزان این دوره تحصیلی، تعداد زیادی متفکران تعلیم و تربیت را به خود جلب کرده است. دوره ابتدایی را به دلیل ویژگیهای منحصر به فرد آن، کلید دستیابی به توسعه پایدار و انسانی نیز نامیده اند [۳۰].

تربیت بدنی یکی از دروس برنامه درسی مقاطع مختلف در اغلب کشورهای جهان است. وضعیت ضروری بودن یا اختیاری بودن درس تربیت بدنی در کشورهای مختلف جهان مورد بررسی قرار گرفته است و نتایج حاکی از آن است که این درس به عنوان یکی از دروس اصلی در برنامه درسی دوره های مختلف تحصیلی در ۹۲ درصد از کشورهای جهان اجباری است. دلایل پزشکی و دیگر شواهد علمی در نیمه دوم قرن بیستم شرایطی را فراهم کرده است که تربیت بدنی به عنوان یک درس ضروری و اجتناب ناپذیر در برنامه درسی مدارس در نظر گرفته شود [۳۷].

تربیت بدنی بخش مهمی از تعلیم و تربیت عمومی در مقاطع مختلف تحصیلی از جمله در برنامه آموزشی دوره ابتدایی است. به طوری که کودکان دبستانی از طریق آن به شناخت توانایی خود، محیط اطراف و رابطه خودشان با محیط اطراف می پردازند. در این درس هر کودک فرصت می یابد تا در فعالیت های جسمانی شرکت کند و از طریق آن به رشد و توسعه آمادگی جسمانی و مهارت‌های حرکتی و ورزشی بپردازد [۴۳].

در چند دهه ی اخیر، مقوله ی ورزش و تربیت بدنی و نقش آن در تندرستی و شادابی، یکی از مباحثی بوده که مورد توجه صاحب نظران علوم ورزشی قرار داشته و تحقیقات متعددی در این زمینه صورت گرفته است. نتایج به دست آمده دال بر این موضوع است که ورزش و فعالیت های منظم بدنی و سازمان یافته، عامل موثری در توسعه ی سلامتی و نشاط و شادابی تمام اقشار جامعه است و شادابی و نشاط دانش آموزان و نوجوانان که قشر عظیمی از جامعه را تشکیل می دهند، تضمین کننده ی سلامت روحی و روانی جامعه ی آینده است. دستیابی به این مهم در سایه ی درس تربیت بدنی و اجرای فعالیت های منظم ورزشی در مدارس و آموزشگاهها ممکن می شود [۳۰].

فعالیت بدنی منظم می تواند سبب حفظ و توسعه ی سلامتی شود، اعتماد به نفس را افزایش دهد و تصور مثبت و مناسبی نسبت به خویشتن در فرد ایجاد کند. با توجه به روند رو به رشد

چاقی در دانش آموزان و عواقب و مشکلات ناشی از آن، از جمله بیماری های قلبی - عروقی، مشکلات اسکلتی - عضلانی، دیابت و ... لازم است، معلمان و مربیان و والدین توجه ویژه ای به فعالیت کودکان و نوجوانان معطوف دارند تا نسل آینده ی ما در این زمینه با بحران مواجه نشود. تشویق دانش آموزان به ورزش در دوران تحصیل می تواند، عادت های مناسبی در آنها بوجود آورد و سلامتی آنان را در طول دوران زندگی تضمین کند. با توجه به این مسئله، معلمان ورزش در مدارس می توانند نقش مهمی ایفا کنند و مشارکت مناسب و مثبتی در آمادگی بدنی دانش آموزان داشته باشند. در کنار معلمان ورزش، والدین به عنوان بزرگ ترین الگو و سرمشق نیز نقش بسیار مهمی را در آمادگی بدنی و تشویق آنها به فعالیت بدنی ایفا کنند.

با توجه به نتایج مطالعات انجام شده، متأسفانه درس تربیت بدنی در اکثر مدارس کشور ما از توجه کافی برخوردار نبوده و در سطح نامطلوبی اجرا می گردد. به دلایل کمبود اماکن و تجهیزات، کمبود معلمان متخصص، عدم شناخت والدین از اهمیت درس تربیت بدنی و غیره، این درس هنوز اهمیت و جایگاه خود را بدست نیاورده است. علاوه بر این اکثریت تحقیقات انجام شده از دیدگاه مدیران و معلمان بررسی و توصیف شده است. با توجه به اینکه تاکنون تحقیقی بدین صورت در این باره (دیدگاه اولیاء) در مدارس ابتدایی صورت نگرفته است، بنابراین تحقیق حاضر می کوشد تا با بررسی و توصیف این موضوع و ارائه نتایج به دست آمده و پیشنهادهایی برخاسته از تحقیق در جهت کمک به مسئولان و برنامه ریزان آموزشی نظام آموزش و پرورش در راستای اهداف عالی تعلیم و تربیت گام مثبتی بردارد.

۱-۴) اهداف تحقیق

۱-۴-۱) هدف کلی: بررسی دیدگاه اولیاء دانش آموزان مدارس ابتدایی شهر ساری نسبت به وضعیت فعلی درس تربیت بدنی و ورزش.

۱-۴-۲) اهداف اختصاصی:

- ۱- توصیف ویژگی های فردی اولیاء دانش آموزان.
- ۲- تعیین و مقایسه دیدگاه اولیاء دانش آموزان مقطع ابتدایی شهر ساری نسبت به اهمیت تربیت بدنی و ورزش.
- ۳- تعیین و مقایسه دیدگاه اولیاء دانش آموزان مدارس ابتدایی شهر ساری نسبت به وضعیت محتوای درس تربیت بدنی و ورزش.

- ۴- تعیین و مقایسه دیدگاه اولیاء دانش آموزان مدراس ابتدایی شهر ساری نسبت به وضعیت ارزشیابی درس تربیت بدنی و ورزش.
- ۵- تعیین و مقایسه دیدگاه اولیاء دانش آموزان ابتدایی شهر ساری نسبت به همکاری خود با مدرسه در رابطه با درس تربیت بدنی و ورزش.
- ۶- تعیین و مقایسه دیدگاه اولیاء دانش آموزان ابتدایی شهر ساری نسبت به وضعیت تاسیسات، امکانات و فضاهای ورزشی.
- ۷- تعیین و مقایسه دیدگاه اولیاء دانش آموزان ابتدایی شهر ساری نسبت به اجرای درس تربیت بدنی و ورزش.
- ۸- تعیین و مقایسه دیدگاه اولیاء دانش آموزان ابتدایی شهر ساری نسبت به روش تدریس نوین (تلفیقی).

۱-۵) فرضیه های تحقیق

- ۱- بین دیدگاه اولیاء دانش آموزان مدراس شهر ساری نسبت به اهمیت تربیت بدنی و ورزش، اختلاف وجود دارد.
- ۲- بین دیدگاه اولیاء دانش آموزان مدراس شهر ساری نسبت به نحوه اجرای درس تربیت بدنی و ورزش در مدراس، اختلاف وجود دارد.
- ۳- بین دیدگاه اولیاء دانش آموزان مدراس شهر ساری نسبت به وضعیت محتوای درس تربیت بدنی و ورزش در مدراس، اختلاف وجود دارد.
- ۴- بین دیدگاه اولیاء دانش آموزان مدراس شهر ساری نسبت به وضعیت ارزشیابی درس تربیت بدنی و ورزش در مدراس، اختلاف وجود دارد.
- ۵- بین دیدگاه اولیاء دانش آموزان مدراس شهر ساری نسبت به وضعیت تاسیسات، امکانات و فضاهای ورزشی در مدراس، اختلاف وجود دارد.
- ۶- بین دیدگاه اولیاء دانش آموزان مدراس شهر ساری نسبت به وضعیت همکاری خود با مدراس، اختلاف وجود دارد.
- ۷- بین دیدگاه اولیاء دانش آموزان مدراس شهر ساری نسبت به روش تدریس نوین درس تربیت بدنی و ورزش، اختلاف وجود دارد.

۱-۶) پیش فرض های تحقیق

این تحقیق بر مبنای پیش فرضهای زیر انجام گردیده است:

۱- آزمودنی ها با آگاهی از اجرای درس تربیت بدنی در مدرسه فرزندان خود به سوال های پرسشنامه پاسخ داده اند.

۲- آزمودنی ها با دقت و بدون اعمال نظرات غیرواقعی خود به سوالها پاسخ داده اند.

۳- آزمودنی ها برای پاسخ دادن به سوالها از نظر زمان با هیچگونه محدودیتی مواجه نبودند.

۴- با توجه به اینکه پرسشنامه ها همزمان در شهر توزیع و جمع آوری شدند لذا شرایط برای همه یکسان بوده است.

۵- سوالهای پرسشنامه بدون ابهام و قابل درک برای کلیه آزمودنی ها بوده است.

۶- با توجه به کنترل مجدد داده های ثبت شده در کامپیوتر، اعداد و ارقام ثبت شده در حد کنترل بدون اشتباه بوده است.

۷-۱) محدودیت تحقیق

- صحت پاسخ های داده شده به سوال های پرسشنامه بر مبنای اعتماد به آزمودنی ها مورد تایید قرار گرفت

۸-۱) تعریف واژه ها

۱- اولیاء دانش آموزان^۱: پدر و مادر دانش آموزان که مسئولیت تربیت و بزرگ کردن آنان را به عهده دارند.

۲- تربیت بدنی^۲: بخش مهمی از تعلیم و تربیت است که از طریق حرکت و ورزش جریان رشد را در تمام ابعاد انسان تسهیل و هماهنگ کرده و به شکوفایی و تکوین استعدادهاى مطلوب کمک می کند [۲۸].

۳- دیدگاه یا نگرش^۳: استنباطی از احساسات شخصی تمایلات ، تصورات، ایده ها، ترس بدست آوردن تجربیات مثبت و منفی در مورد یک موضوع [۲۴].

۴- محتوای درس تربیت بدنی و ورزش^۴: محتوا و چهارچوبی است که برای تدریس درس تربیت بدنی و ورزش از طرف حوزه معاونت تربیت بدنی و تندرستی وزارت آموزش و پرورش تعیین و به کلیه مدارس ابلاغ شده است [۲].

1-parents of students

2-physical education

3-attitudes

4- content of lesson physical education

۵- تأسیسات، امکانات و فضاهای ورزشی^۵ : مکانهای ورزشی روباز یا پوشیده ای است که درس تربیت بدنی و ورزش در آنجا توسط معلم تدریس می شود که ممکن است این مکان ملکی یا استیجاری باشد [۲۸].

۶- ارزشیابی^۶: امتیازدهی به عملکرد دانش آموزان در مقاطع زمانی مختلف در طول سال تحصیلی است که بر مبنای معیارها و شاخص های ابلاغ شده از طرف معاونت تربیت بدنی و تندرستی وزارت آموزش و پرورش و یا کارشناسی های تربیت بدنی سازمان آموزش و پرورش و یا خود معلم انجام می گیرد [۲].

۷- آموزش دروس در تلفیق با تربیت بدنی و ورزش (روش تدریس نوین)^۶: راهکار جدیدی است برای افزایش تشریک مساعی معلمان و همچنین افزایش انگیزه های دانش آموزان و تلفیق برنامه های درسی، تلفیقی است که بتوان مواد آموزشی را بازسازی و ادغام کرد و به آنها سازماندهی جدید و شیوه آموزشی تلفیقی داد [۲۸].

5-sports in stallations, facilities and equipments

⁵ - evaluation

⁶ - the new methods of teaching